

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi D.B.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu w sprawie o sygn.
I AGa 266/22

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 8 lipca 2025 r.

oddala skargę.

Tomasz Demendecki Adam Redzik Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

I.

I.1. Skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki datowaną na 20 stycznia 2025 r. D. B. (dalej także: Skarżący, Powód) wniósł o:

1. stwierdzenie przewlekłości w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie o sygn. I AGa 266/22;
2. zasądzenia na rzecz wnoszącego skargę kwoty 3.000 zł zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

W uzasadnieniu Powód wskazał, że w sprawie wystąpiła nieuzasadniona beczynność sądu polegająca na zaniechaniu sporządzenia pisemnych uzasadnień orzeczeń w terminie wynikającym z brzmienia art. 329 § 2 k.p.c. Na dzień sporządzania skargi oczekiwanie Skarżącego na sporządzenie i doręczenie mu ww. uzasadnień wynosił ponad 7 miesięcy.

I.2. Skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki datowaną na 31 stycznia 2025 r. [...] z siedzibą we W. (dalej także: Pozwany), działający przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o:

1. stwierdzenie przewlekłości w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu pod sygn. I AGa 266/22;
2. zobowiązanie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu do merytorycznego rozpoznania niniejszej sprawy w terminie 2 miesięcy od rozpoznania skargi, a w szczególności do:
 1. wydania rozstrzygnięcia w zakresie stwierdzenia nieważności lub ewentualnego uchylenia uchwał walnego zgromadzenia zgodnie z żądaniem strony pozwanej zawartym w odpowiedzi na apelację z 23 sierpnia 2022 r., tj. oddalenia apelacji powoda,
 2. rozpoznanie lub pozostawienie aktualnych oraz ewentualnych dalszych wniosków powoda o wyłączenie sędziów orzekających w sprawie bez dalszego biegu na podstawie art. 53¹ § 2 KPC,
 3. oddalenie wszelkich ewentualnych wniosków powoda o zawieszenie postępowania w związku z wnioskami o wyłączenie sędziów;
 4. przyznanie od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu na rzecz Pozwanego kwoty 10.000,00 zł;
 5. przyznanie od Powoda na rzecz Pozwanego podwyższonych kosztów postępowania i uwzględnienie ich w orzeczeniu kończącym sprawę.

W uzasadnieniu skargi Pozwany wskazał, że w sprawie wystąpiła beczynność, która nie znajduje żadnego usprawiedliwienia bowiem postępowanie apelacyjne trwa niemal trzy lata, przy czym sprawę można było rozstrzygnąć już na pierwszej rozprawie. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest m.in. składanie

przez Powoda wniosków formalnych, które stanowią nadużycie prawa procesowego.

II.

1. 31 lipca 2021 r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynął pozew wniesiony przez D.B. przeciwko D. S.A. we W. (obecnie D.1 we W.). Postępowanie w tej sprawie toczyło się pod sygn. X GC 497/15.
2. 29 grudnia 2021 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał wyrok w sprawie X GC 497/15.
3. 19 lipca 2022 r. do Sądu Okręgowego we Wrocławiu wpłynęła apelacja Powoda od powyższego wyroku. W apelacji Powód wniósł m.in. o przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego z akt sprawy karnej oraz rozpoznanie sprawy na rozprawie. 27 lipca 2022 r. akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Sprawa została zarejestrowana w repertorium I AGa za numerem 266/22. Tego samego dnia sporządzono raport z losowania – przydziału sędziego referenta w sprawie. 2 sierpnia 2022 r. zarządzono m.in.: doręczenie odpisu apelacji pełnomocnikom Pozwanego i Interwenienta Ubocznego oraz zawiadomienie ich o składzie sądu. 25 sierpnia 2022 r. i 26 sierpnia 2022 r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynęły odpowiedzi na apelację wniesione kolejno przez: Pozwanego i Interwenienta Ubocznego. 16 marca 2023 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia rozprawy apelacyjnej na 25 maja 2023 r. oraz zawiadomieniu o tym terminie pełnomocników stron oraz Interwenienta Ubocznego.
4. 19 maja 2023 r., na podstawie art. 15 zzs¹ pkt. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.), zwrócono się do Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu o rozważenie wydania zarządzenia w przedmiocie rozpoznania sprawy I AGa 266/22 w składzie trzech sędziów z uwagi na szczególną zawłość sprawy. Ponadto wydano zarządzenie w przedmiocie skierowania sprawy do SLPS – po wydaniu przez Prezesa Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu zarządzenia o rozpoznaniu sprawy w składzie trzech sędziów oraz poinformowaniu pełnomocników stron o składzie. 22 maja 2023 r. Prezes Sądu Apelacyjnego we

Wrocławiu zarządził rozpoznanie sprawy I AGa 266/22 w składzie trzech sędziów. Tego samego dnia wygenerowano raport z losowego przydziału w sprawie pozostałych sędziów wyznaczonych do orzekania w sprawie I AGa 266/22.

5. 25 maja 2023 r. do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wpłynął wniosek Powoda o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziego referenta oraz wszystkich pozostałych sędziów powołanych na wniosek KRS ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw oraz referendarzy orzekających w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu. Zastępca Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego, na podstawie art. 47b ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju Sądów Powszechnych w zw. z § 69 ust. 4 i § 72 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych zarządził wyznaczenie zastępcy do składu sądu w miejsce jednego z wylosowanych sędziów, o czym zawiadomiono strony.
6. Na rozprawie 25 maja 2023 r. sąd postanowił odroczyć rozprawę celem nadania biegu wnioskowi Powoda o wyłączenie sędziów. 30 maja 2023 r. sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie I AGo 87/23 (dot. ww. wniosku) sędziego referenta.
7. 6 czerwca 2023 r. do sądu wpłynęło pismo Powoda zawierające uzupełnienie wniosku z 25 maja 2023 r. oraz sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej zawartej w tym wniosku. Na podstawie zarządzenia z 18 lipca 2023 r. Powód został wezwany do doprecyzowania podstawy prawnej wniesionego przez niego wniosku o wyłączenie sędziów – w terminie 7 dni pod rygorem uznania, że Powód wnosi wniosek o wyłączenie w trybie art. 26 § 2 u.SN. 16 sierpnia 2023 r. do sądu wpłynęło pismo Powoda zawierające doprecyzowanie wniosku.
8. Postanowieniem z 28 sierpnia 2023 r., sygn. I AGo 87/23 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił wniosek o wyłączenie sędziów wyznaczonych do rozpoznania sprawy I AGa 266/22. Ponadto wydano zarządzenie w przedmiocie pozostawienia w aktach bez dalszych czynności wniosku Powoda o wyłączenie sędziów objętych wnioskiem ale niebędących członkami składu orzekającego w sprawie

I AGa 266/22 oraz pouczenia Powoda, że dalsze takie wnioski i pisma z nimi związane zostaną pozostawione w aktach sprawy bez dalszych czynności.

9. Pismem, które wpłynęło do sądu 28 września 2023 r. Powód wniósł o sporządzenie pisemnego uzasadnienia ww. postanowienia z 28 sierpnia 2023 r., sygn. I AGO 87/23. Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem został doręczony Powodowi 17 listopada 2023 r.
10. 30 listopada 2023 r. (data prezentaty) Powód złożył zażalenie na postanowienie z 28 sierpnia 2023 r., sygn. I AGO 87/23. W zażaleniu zawarł nadto wniosek o wyłączenie: wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu powołanych na urząd na wniosek KRS ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, referendarzy sądowych w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu oraz Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Zażalenie zostało zarejestrowane w repertorium I AGZp za numerem 206/23. Na zarządzenie z 1 grudnia 2023 r. sprawa została skierowana do losowania w systemie SLPS. 20 grudnia 2023 r. sporządzono raport z losowania – przydziału sędziów do orzekania w sprawie I AGz 206/23.
11. Postanowieniem z 21 grudnia 2023 r. w sprawie o sygn. I AGz 206/23 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił zażalenie. Ponadto tego samego dnia zarządzono: pozostawienie w aktach bez dalszych czynności wniosku Powoda o wyłączenie sędziów, referendarzy oraz Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu zawartego w treści zażalenia oraz – po upływie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie postanowienia z 21 grudnia 2023 r., I AGz 206/23 – przedstawienie akt sędziemu referentowi celem podjęcia dalszych czynności w sprawie.
12. Pismem, które wpłynęło do sądu 18 stycznia 2024 r. Powód wniósł o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia z 21 grudnia 2023 r., I AGz 206/23. 1 lutego 2024 r. odpis ww. postanowienia wraz z pisemnym uzasadnieniem zostały przekazane do doręczenia Powodowi.
13. Na podstawie zarządzenia z 27 marca 2024 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na 14 czerwca 2024 r. o czym zawiadomiono pełnomocników stron oraz Interwenienta Ubocznego.

14. 29 maja 2024 r. (data prezentaty) Powód wniósł m.in. o zniesienie wyznaczonego terminu rozprawy.
15. 14 czerwca 2024 r. (data prezentaty) Powód wniósł o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. z uwagi na zainicjowanie postępowania dyscyplinarnego wobec sędziów orzekających w sprawie ewentualnie o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziów pozostających w składzie sądu.
16. Na rozprawie 14 czerwca 2024 r. Sąd oddalił wniosek o zawieszenie postępowania i postanowił nadać bieg wnioskowi powoda o wyłączenie jednego z sędziów (tj. zastępcy sędziego pozostającego w składzie orzecznym). Wobec powyższego sąd postanowił odroczyć rozprawę.
17. Na podstawie zarządzenia z 17 czerwca 2024 r. wniosek o wyłączenie sędziego został wpisany do repertorium AGo oraz skierowany do SLPS. Wniosek o wyłączenie pozostałych sędziów pozostających w składzie sądu orzekającym w sprawie został pozostawiony w aktach sprawy bez dalszych czynności. 19 czerwca 2024 r. sporządzono raport z losowania w sprawie I AGo 134/24.
18. 18 czerwca 2024 r. (data prezentaty) Powód wniósł o sporządzenie uzasadnienia postanowienia wydanego na rozprawie 14 czerwca 2024 r. (o odmowie zawieszenia postępowania).
19. Sędzia wylosowany do orzekania w sprawie I AGo 134/24 zażądał wyłączenia go od rozpoznania ww. sprawy. Wniosek został wpisany do repertorium AGo na zarządzenie z 1 lipca 2024 r. 3 lipca 2024 r. sporządzono raport z losowania – przydziału w sprawie I AGo 152/24. Postanowieniem z 8 lipca 2024 r., I AGo 152/24 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu uwzględnił ww. żądanie.
20. 5 września 2024 r. wydano zarządzenie w przedmiocie pozostawienia wniosku Powoda o wyłączenie sędziego bez żadnych dalszych czynności na podstawie art. 53¹ § 2 k.p.c.

21. 14 września 2024 r. wydano zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej na 13 stycznia 2025 r. o czym zawiadomiono pełnomocników stron oraz Interwenienta Ubocznego.
22. 13 stycznia 2025 r. (data prezentaty sądu) Powód wniósł o zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 i § 2 k.p.c. oraz o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu powołanych na urząd na wniosek nieprawidłowo ukształtowanej KRS oraz referendarzy sądowych w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu.
23. Na rozprawie 13 stycznia 2025 r. Przewodniczący składu orzekającego poinformował Powoda o pozostawieniu w aktach sprawy bez dalszych czynności na podstawie art. 53¹ § 2 k.p.c. wniosku o wyłączenie sędziów i referendarzy. Ponadto sąd postanowił oddalić wniosek o zawieszenie postępowania. Powód złożył do protokołu ponowny wniosek o wyłączenie od orzekania w sprawie sędziów pozostających w składzie orzeczniczym oraz wszystkich sędziów Sadu Apelacyjnego we Wrocławiu. W konsekwencji sąd odroczył rozprawę celem rozpoznania wniosku powoda oraz celem rozpoznania wniosku powoda o uzasadnienie postanowienia z 14 czerwca 2024 r.
24. Postanowieniem z 16 stycznia 2025 r. Sąd Apelacyjny odrzucił wniosek powoda o sporządzenie uzasadnienie postanowienia z 14 czerwca 2024 r. Tego samego dnia wydano zarządzenie w przedmiocie przedstawienia akt przewodniczącej wydziału celem nadania biegu wnioskowi powoda o wyłączenie sędziów.
25. Na podstawie zarządzenia z 20 stycznia 2025 r. ww. wniosek został skierowany do SLPS i wpisany do repertorium AGo Tego samego dnia sporządzono raport z losowego przydziału sędziego referenta w sprawie I AGo 8/25.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.s.p.p. strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa

dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 2 ust. 2 u.s.p.p. dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ustawie o skardze na przewlekłość postępowania nie określono, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem tym należy rozumieć wielomiesięczną beczynność sądu, polegającą na niewyznaczeniu rozprawy bądź niepodjęciu czynności (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2018 r., I NSP 40/18; z 11 września 2019 r., I NSP 88/19; z 14 listopada 2019 r., I NSP 151/19; z 12 maja 2020 r., I NSP 37/20; z 27 października 2020 r., I NSP 151/20). W odniesieniu do postępowania apelacyjnego wskazuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji, polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 6 września 2019 r., I NSP 74/19; z 31 października 2019 r., I NSP 134/19; z 19 grudnia 2019 r., I NSP 173/19).

2. Sąd Najwyższy mając na uwadze okoliczności sprawy i terminowość czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania nie pozwala na przyjęcie aby było ono prowadzone przewlekłe.

Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu 27 lipca 2022 r. Postępowanie przed sądem II instancji liczone do dnia rozpoznania skargi na przewlekłość toczy się zatem niemal trzy lata.

Pierwszy termin rozprawy został wyznaczony po ponad 7 miesiącach od dnia wpływu akt do sądu apelacyjnego (tj. 16 marca 2023 r.). Biorąc pod uwagę, że wcześniej konieczne było podjęcie działań nakierowanych na wyznaczenie składu sądu (co zrobiono niezwłocznie po wpływie akt do sądu bo 27 lipca 2022 r.), doręczenie stronom postępowania odpisów apelacji oraz oczekiwanie na ustosunkowanie się stron do tejże (czynności te trwały do 26 sierpnia 2022 r.) należy stwierdzić, że termin rozprawy został wyznaczony w racjonalnym terminie, uzasadnionym chociażby koniecznością rozpoznawania spraw według kolejności wpływu.

W sprawie wyznaczono dotychczas trzy terminy rozprawy. Jednak zarówno na terminie rozprawy wyznaczonej na zarządzenie z 16 marca 2023 r., jak i na dwóch kolejnych wyznaczonych kolejno za zarządzenia z 27 marca 2024 r. i 14 września 2024 r., merytoryczne rozpoznanie sprawy było niemożliwe z uwagi na aktywność Powoda, który każdorazowo w dniu rozprawy składał wnioski o wyłączenie m.in. sędziów pozostających w składzie sądu. Takie działanie Powoda każdorazowo obligowało sąd do odraczania rozprawy i podejmowania szeregu czynności nakierowanych na rozpoznanie składanych przez Powoda wniosków – poczynając od ich rejestracji we właściwym repertorium poprzez wylosowanie składu sędziowskiego i kończąc na wydaniu rozstrzygnięcia. Biorąc pod uwagę, że czas rozpoznawania kolejnych wniosków nie przekroczył 4 miesięcy należy stwierdzić, że sąd procedował je sprawnie. Warto również zauważyć, że najdłuższy okres pomiędzy wydaniem postanowienia o odroczeniu rozprawy a wyznaczeniem nowego terminu rozprawy wynosił 10 miesięcy (tj. pomiędzy postanowieniem wydanym na rozprawie 25 maja 2023 r. a zarządzeniem z 27 marca 2024 r.), przy czym pomiędzy tymi czynnościami sądu toczyło się również postępowanie zażaleniowe (na postanowienie z 28 sierpnia 2023 r. w przedmiocie wniosku Powoda o wyłączenie sędziów), które zakończyło się wydaniem postanowienia z 21 grudnia 2023 r., w sprawie I AGz 206/23.

W pozostałych wypadkach okres oczekiwania na wyznaczenie nowego terminu rozprawy wynosił około 3 miesięcy.

Powyższe wskazuje, że wydłużony czas trwania postępowania stanowi konsekwencję dużej aktywności Powoda, a nie opieszałości Sądu Apelacyjnego. Przebieg postępowania, który został szczegółowy opisany w pkt. II.1-II.35 niniejszego uzasadnienia wskazuje na to, że Sąd Apelacyjny wszelkie czynności w sprawie podejmuje sprawnie i adekwatnie do składanych przez strony wniosków. Rację ma Pozwany, że obecnie merytoryczne rozpoznanie sprawy jest tamowane przez działanie Powoda, co może być rozpatrywane w kategoriach nadużycia prawa procesowego (art. 4¹ k.p.c.). Trzeba jednak zauważyć, że fakt ten zdaje się zauważać również Sąd Apelacyjny, który konsekwentnie stosuje art. 53¹ § 2 k.p.c. Trudno zatem twierdzić, że to bezczynność sądu wpływa na długość trwania postępowania.

Odnosząc się natomiast do argumentacji przedstawionej przez Powoda, który przewlekłości postępowania upatruje w nieterminowym sporządzaniu pisemnych uzasadnień, to należy stwierdzić, iż dwutygodniowy termin na sporządzenie pisemnego uzasadnienia orzeczenia, o którym mowa w art. 387 § 2 k.p.c. jest terminem instrukcyjnym, a jego przekroczenie nie może skutkować automatycznym stwierdzeniem przewlekłości – konieczne jest uwzględnienie całego kontekstu sytuacyjnego. Nie sposób przy tym stwierdzić, że Sąd Apelacyjny we Wrocławiu na jakimkolwiek etapie postępowania w sprawie o sygn. I AGa 266/22 uchybił temu terminowi na tyle aby możliwe było stwierdzenie przewlekłości. Faktem jest, że wobec jednego z wniosków o sporządzenie pisemnego uzasadnienia sąd wydał rozstrzygnięcie po niemal 6 miesiącach od jego wpływu, jednak konieczne jest zaznaczenie, że wniosek ten był niedopuszczalny z mocy prawa. Skoro zaś orzeczenie w ogóle nie podlegało uzasadnieniu, to nie sposób zarzucać Sądowi Apelacyjnemu przekroczenie terminu przewidzianego na sporządzenie pisemnego uzasadnienia.

3. Mając na względzie przywołane wyżej okoliczności, w ocenie Sądu Najwyższego nie można uznać, że w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu doszło do przewlekłości postępowania.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p. orzekł jak w sentencji postanowienia, oddalając skargi.

Tomasz Demendecki Adam Redzik Tomasz Przesławski

sk

[a.ł.]